

Üldkohus tühistas osaliselt komisjoni otsuse, millega määrati Intelile trahv summas 1,06 miljardit eurot

Komisjoni analüüs on puudulik ega võimalda õiguslikult piisavalt tõendada, et vaidlusalused allahindlused olid või võisid olla suutelised avaldama konkurentsivastast mõju

13. mai 2009. aasta otsusega¹ määras Euroopa Komisjon mikroprotsessorite tootjale Intel trahvi summas 1,06 miljardit eurot turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest ülemaailmsel x86-põhise arhitektuuriga² mikroprotsessorite³ turul 2002. aasta oktoobrist kuni 2007. aasta detsembrini, kuna ta rakendas konkurentide turult väljatõrjumise strateegiat.

Komisjoni hinnangul tuli kuritarvitamiseks pidada kahte liiki tegevust, mida Intel oma äripartneritega kauplemisel praktiseeris, nimelt ilmselgete konkurentsipiirangute ja tingimuslike allahindluste kohaldamist. Konkreetsemalt seoses viimastega leiti, et Intel tegi allahindlusi neljale strateegiliselt tähtsale algseadmete tootjale (Dell, Lenovo, Hewlett-Packard (HP) ja NEC), tingimusel, et nad ostavad temalt kõik või peaaegu kõik neile vajalikud x86-protsessorid. Samuti tegi Intel makseid ühele mikroelektroniliste seadmete Euroopa edasimüüjale (Media-Saturn-Holding) tingimusel, et ta müüb ainult arvuteid, mis on varustatud Inteli x86-protsessoritega. Need allahindlused ja maksed (edaspidi „vaidlusalused allahindlused“) tagasid nelja algseadmetootja ja Media-Saturni lojaalsuse, vähendades nii tuntavalt Inteli konkurentide võimet pakkuda nende endi x86-protsessorite omadustel põhinevat konkurentsi. Inteli konkurentsivastane tegevus aitas seega kaasa tarbijatele pakutava valiku ja innovatsiooniimulite vähenemisele.

Üldkohus jättis 12. juuni 2014. aasta kohtuotsusega⁴ selle otsuse peale esitatud Inteli hagi tervikuna rahuldamata. Euroopa Kohus, kellele Intel esitas apellatsioonkaebuse, tühistas 6. septembri 2017. aasta kohtuotsusega⁵ nimetatud kohtuotsuse ja saatis kohtuasja uueks arutamiseks tagasi Üldkohtule.

Oma nõudes tühistada esialgne kohtuotsus heitis Intel Üldkohtule eriti ette õigusnormi rikkumist, kuna viimane ei analüüsinud vaidlusaluseid allahindlusi juhtumi kõiki asjaolusid arvestades. Selle kohta märkis Euroopa Kohus, et Üldkohus lähtus sama moodi nagu ka komisjon eeldusest, et turgu valitsevas seisundis ettevõtja tehtavad püsikliendisoodustused on juba oma laadilt sellised, et need võivad konkurentsi piirata, mistõttu puudus vajadus analüüsida juhtumi kõiki asjaolusid, eelkõige aga vajadus viia läbi AEC test (mida inglise keeles tuntakse nimetuse all „as efficient competitor test“)⁶. Ent komisjon viis siiski oma otsuses läbi nende asjaolude põhjaliku analüüsi,

¹ Komisjoni 13. mai 2009. aasta otsus K(2009) 3726 (lõplik), [ELTL artikli 102] ja EMP lepingu artikli 54 kohaldamise menetluses (juhtum COMP/C-3/37.990 – Intel).

² Arvutites kasutatavaid mikroprotsessoreid saab jagada kahte rühma: x86 mikroprotsessorid ja muul arhitektuuril põhinevad mikroprotsessorid. x86-põhine arhitektuur on Inteli poolt välja töötatud standard, mis võimaldab toimida operatsioonisüsteemidel Windows ja Linux.

³ Protsessor on iga arvuti põhikomponent nii süsteemi üldise toimimise kui ka selle kogukulu aspektist.

⁴ Üldkohtu 12. juuni 2014. aasta otsus Intel vs. komisjon, [T-286/09](#) (vt ka [pressiteade nr 82/14](#)).

⁵ Euroopa Kohtu 6. septembri 2017. aasta otsus Intel vs. komisjon, [C-413/14 P](#) (vt ka [pressiteade nr 90/17](#)) (edaspidi „apellatsioonistme kohtuotsus“).

⁶ See majandusanalüüs tehti käesolevas asjas selle kohta, kas vaidlusalused allahindlused suudavad turult välja tõrjuda konkurenti, kes on sama tõhus kui Intel, kuid ei ole turgu valitsevas seisundis. Konkreetset tuvastati selle analüüsiga hind, mida Inteliga sama tõhus konkurent, kelle kulud on võrdsed Inteli kuludega, peaks oma protsessorite eest nõudma,

mille lõpus ta järeldas, et sama tõhus konkurent oleks pidanud kohaldama hindu, mis ei oleks olnud jätkusuutlikud ja et järelikult võis kõnealusel vaidlusaluste allahindluste praktikal olla sellist konkurenti väljatõrjuvat mõju. Euroopa Kohus järeldas sellest, et AEC test oli tegelikult oluline komisjoni hinnangu jaoks, mille ta andis kõnealuste allahindluste võime kohta avaldada konkurentidele väljatõrjuvat mõju, mistõttu oli Üldkohus kohustatud analüüsima kõiki Inteli argumente, mis puudutasid AEC testi ja seda, kuidas komisjon selle läbi viis. Kuna Üldkohus niisugust analüüsi läbi ei viinud, tühistas Euroopa Kohus esialgse kohtuotsuse ja saatis kohtuasja tagasi Üldkohtule, et viimane saaks Inteli esitatud argumente arvestades analüüsida vaidlusaluste allahindluste võimet konkurentsi piirata.

26. jaanuari 2022. aasta kohtuotsuses tühistas Üldkohus, arutades uuesti talle tagasi saadetud kohtuasja, vaidlustatud otsuse osas, milles sellega kvalifitseeriti vaidlusalused allahindlused ELTL artikliga 102 vastuolus olevaks kuritarvituseks ning määrati Intelile trahv kogu kuritarvituseks kvalifitseeritud tegevuse ees.

Üldkohtu hinnang

Üldkohus täpsustas alustuseks vaidluse piire pärast seda, kui kohtuasi on uueks arutamiseks tagasi saadetud. Ta täheldas sellega seoses, et esialgse kohtuotsuse tühistamise põhjuseks oli vaid üks viga, nimelt see, et selles kohtuotsuses ei võetud arvesse Inteli argumentatsiooni, milles vaieldi vastu komisjoni esitatud AEC analüüsile. Seda arvestades leidis Üldkohus, et ta saab enda analüüsis pidada tõeseks kõiki järeldusi, mida Euroopa Kohus vääraks ei pidanud. Nendeks on esiteks esialgse kohtuotsuse järeldused, mis puudutavad ilmselgeid konkurentsipiiranguid ja nende õigusvastasust ELTL artikli 102 seisukohast. Nimelt asus Üldkohus seisukohale, et Euroopa Kohus ei pidanud isegi põhimõtte tasandil õigusvastaseks seda, et vaidlustatud otsuses eristati niisugusteks piiranguteks peetud tegevust ja Inteli muud tegevust, mis oli ainus, mille suhtes kõnealune AEC analüüs läbi viidi. Teiseks lähtus Üldkohus esialgse kohtuotsuse nendest järeldustest, mille kohaselt tuvastas komisjon vaidlustatud otsuses vaidlusaluste allahindluste olemasolu.

Olles teinud eespool viidatud täpsustused, analüüsis Üldkohus esimesena vaidlustatud otsuse tühistamise nõuet, kirjeldades kõigepealt meetodit, mille on kindlaks määranud Euroopa Kohus selleks, et hinnata allahindluste süsteemi võimet konkurentsi piirata. Selleks meenutas ta, et kuigi ainuvarustusallahindluste süsteem, mille on turul kehtestanud turgu valitsevas seisundis ettevõtja, on kvalifitseeritav konkurentsipiiranguks, kuna selle olemust arvestades võib eeldada selle piiravat mõju konkurentidele, on selle puhul käesoleval juhul siiski tegemist vaid lihtsa eeldusega, mis ei vabasta komisjoni igal juhul selle konkurentsivastase mõju analüüsimisest. Seega juhul, kui turgu valitsevas seisundis ettevõtja väidab haldusmenetluses tõenditele tuginedes, et tema tegevusel ei olnud võimet konkurentsi piirata ja täpsemalt talle ette heidetud väljatõrjumist põhjustada, on komisjon kohustatud analüüsima allahindlussysteemi väljatõrjumisvõimet. Selle analüüsi raames ei tule komisjonil analüüsida mitte ainult esiteks ettevõtja turgu valitseva seisundi olulisust asjaomasel turul, teiseks etteheidetava tegevuse osakaalu turul, kolmandaks allahindluste tingimusi ja nende andmise korda ning neljandaks nende kestust ja suurust, vaid viiendaks tuleb tal ka hinnata sellise strateegia võimalikku olemasolu, mille eesmärk on tõrjuda välja vähemalt sama tõhusad konkurendid. Lisaks, kui komisjon teeb AEC testi, on see üks asjaoludest, mida ta peab arvesse võtma, kui ta hindab allahindluste süsteemi võimet konkurentsi piirata.

Teisena kontrollis Üldkohus kõigepealt, kas komisjoni hinnang vaidlusaluste allahindluste konkurentsi piiramise võime kohta anti sellist meetodit kasutades. Selle kohta märkis Üldkohus alustuseks, et komisjon rikkus vaidlustatud otsuses õigusnormi, kui ta järeldas, et AEC test, mille ta küll läbi viis, ei olnud vajalik, et ta saaks tuvastada Inteli vaidlusaluste allahindluste kuritarvitava laadi. Üldkohus leidis, et ta ei saa komisjoni sellist järeldust õigeks pidada. Kuna apellatsiooniasjas kohtuotsuses on märgitud, et AEC test oli tegelikult oluline komisjoni hinnangu

jaoks, mille ta andis vaidlusaluste allahindluste võimele avaldada väljatõrjuvat mõju, oli Üldkohus kohustatud analüüsima seda testi käsitlevaid Inteli argumente.

Kolmandana, arvestades, et vaidlusaluste allahindluste konkurentsi piiramise võime analüüs tehti konkurentsioiguse rikkumise toimepanemise – käesoleval juhul turgu valitseva seisundi kuritarvitamise – tõendamise käigus, meenutas Üldkohus tõendamiskoormise jaotuse ja nõutava tõendatuse taseme reegleid. Nii nõuab süütuse presumptsiooni põhimõte, mis on kohaldatav ka käsitletavas valdkonnas, et komisjon tõendaks rikkumise toimepanemist, tuginedes täpsete ja üksteist toetavate tõendite kogumile, mis ei jäta selles küsimuses mingit kahtlust. Kui komisjon väidab, et tuvastatud faktid on seletatavad ainult konkurentsivastase käitumisega, tuleb rikkumise toimepidamist pidada siiski ebapiisavalt tõendatuks, kui puudutatud ettevõtjad suudavad nende faktide kohta esitada muu usutava selgituse. Kui aga komisjon tugineb tõenditele, mis põhimõtteliselt tõendavad rikkumise toimepanemist, tuleb puudutatud ettevõtjatel näidata, et neil puudub piisav tõenduslik väärtus.

Neljandana, Üldkohus analüüsis argumente, mis käsitlesid komisjoni poolt AEC analüüsis väidetavalt tehtud vigu, neid reegleid silmas pidades. Ta otsustas sellega seoses, et komisjon ei tõendanud õiguslikult piisavalt iga vaidlusaluse allahindluse võimet avaldada väljatõrjuvat mõju, arvestades Inteli argumente seoses asjasse puutuvate analüüsikriteeriumide kohta komisjoni antud hinnanguga.

Nimelt esiteks, mis puudutab Delli suhtes läbi viidud AEC testi, siis leidis Üldkohus, et käesoleva kohtuasja asjaoludel või komisjon tõesti „vaideldava osa“⁷ hindamiseks põhjendatult tugineda andmetele, mis olid teada teistele ettevõtjatele peale turgu valitsevas seisundis ettevõtja. Kuid pärast seda, kui Üldkohus oli analüüsinud Inteli esitatud asjakohaseid tõendeid, asus ta seisukohale, et need panevad kohtu kahtlema viidatud hinnangu tulemustes, ja seetõttu otsustas ta, et tõendid, millele komisjon tugines, kui ta tuvastas, et Dellile tehtud allahindlused olid suutelised avaldama väljatõrjuvat mõju kogu vaatlusaluse perioodi vältel, olid ebapiisavad. Teiseks, Üldkohtu hinnangul kehtis sama HP-le tehtud allahindluste analüüsi kohta – nimelt ei olnud tõendatud, et tuvastatud väljatõrjuv mõju kestis kogu rikkumise perioodil. Kolmandaks, mis puudutab erinevatest tingimustest sõltuvaid allahindlusi kontserni NEC kuuluvatele äriühingutele, siis tuvastas Üldkohus komisjoni analüüsis kaks viga, millest esimene oli seotud tingimuslike allahindluste väärtusega ja teine ühe kvartali andmete ebapiisavalt põhjendatud ekstrapoleerimist kogu rikkumise perioodile. Neljandaks jõudis Üldkohus ka järeldusele, et Lenovole tehtud allahindluste väljatõrjumisvõime kohta ei ole piisavalt tõeneid, kuna komisjon tegi vigu asjasse puutuvate mitterahaliste eeliste väärtuse arvutuses. Viiendaks jõudis Üldkohus samale järeldusele seoses Media-Saturni suhtes läbi viidud AEC analüüsiga, leides muu hulgas, et komisjon ei selgitanud vähimalgi määral põhjuseid, miks ta ekstrapoleeris sellele turustajale tehtud maksete analüüsis kvartali tulemused, milleni ta jõudis, kogu rikkumise perioodile, et analüüsida NEC-le tehtud allahindlusi.

Viiendana kontrollis Üldkohus, kas vaidlustatud otsuses on nõuetekohaselt arvesse võetud kõiki kriteeriume, mille alusel tehakse vastavalt Euroopa Kohtu praktikale kindlaks kohaldatavate hindade võime avaldada väljatõrjuvat mõju. Kuid ta tõi sellega seoses, et komisjon ei analüüsinud nõuetekohaselt kriteeriumi, mis on seotud vaidlusaluse tegevuse osakaaluga turul, ega analüüsinud õigesti ka allahindluste kestuse aspekti.

Seega tuleneb kõigist eespool toodud kaalutlustest, et **komisjoni analüüs on puudulik ja igal juhul ei võimalda see õiguslikult piisavalt tõendada, et vaidlusalused allahindlused olid või võisid olla suutelised avaldama konkurentsivastast mõju, mistõttu tühistas Üldkohus selle otsuse**, kuivõrd selles tuvastati, et asjasse puutuv tegevus on käsitatav kuritarvituse ELTL artikli 102 tähenduses.

⁷ See mõiste tähistab käesolevas asjas turuosa, mida Inteli kliendid olid valmis ja suutelised oma varustusvajadusest alternatiivsele tarnijale üle kandma ning mis oli paratamatult väike, arvestades eriti asjasse puutuva Inteli toote laadi, tema kaubamärgi mainet ja profiili.

Viimaks, mis puudutab vaidlustatud otsuse niisuguse osalise tühistamise mõju komisjoni poolt Intelile määratud trahvi summale, siis leidis Üldkohtus, et ta ei ole suuteline kindlaks tegema seda osa trahvisummast, mis määrati ilmselgete konkurentsipiirangute eest. Seetõttu **tühistas ta tervikuna vaidlustatud otsuse artikli, milles määrati tuvastatud rikkumise eest Intelile trahv summas 1,06 miljardit eurot.**

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

MÄRKUS: Tühistamishagiga taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjasse puutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)“ kaudu ☎ (+32) 2 2964106